<u>ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ</u>

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ & ΕΠΑ.Λ. Β΄

27 ΜΑΪΟΥ 2013

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Α1. Θεωρία σελ. 304, σχολικού βιβλίου.

Α2. Θεωρία σελ. 247, σχολικού βιβλίου.

Α3. Θεωρία σελ. 222, σχολικού βιβλίου.

Α4. **α)** $\rightarrow$ Λ, **β)** $\rightarrow$ Σ, **γ)** $\rightarrow$ Σ, **δ)** $\rightarrow$ Λ, **ε)** $\rightarrow$ Σ.

ΘΕΜΑ Β

Β1. Η δοσμένη σχέση γράφεται:
$|z-2|^2 + |z-2| = 2 \Leftrightarrow |z-2|^2 + |z-2| - 2 = 0$.
Αν $|z-2| = y$ είναι $y^2 + y - 2 = 0 \Leftrightarrow y = 1$ ή $y = -2$.
Όμως $y = |z-2| \geq 0$ άρα $|z-2| = 1$.
Οπότε ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων των z είναι κύκλος με κέντρο Κ(2, 0) και ακτίνα ρ = 1.

Β2. Είναι $z_1 = \dfrac{-\beta - \sqrt{-\Delta} i}{2}$ και $z_2 = \dfrac{-\beta + \sqrt{-\Delta} i}{2}$, οπότε

$$\left|\mathrm{Im}(z_1) - \mathrm{Im}(z_2)\right| = 2 \Leftrightarrow \left|\frac{2\sqrt{4\gamma - \beta^2}}{2}\right| = 2 \Leftrightarrow 4\gamma - \beta^2 = 4 \quad (1).$$

Επειδή z_1 ανήκει στον γεωμετρικό τόπο του ερωτήματος Β1 είναι:

$$\left(-\frac{\beta}{2} - 2\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{4\gamma - \beta^2}}{2}\right)^2 = 1 \Leftrightarrow \left(\frac{\beta}{2} + 2\right)^2 + \frac{4\gamma - \beta^2}{2} = 1 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \frac{\beta^2}{4} + 2\beta + 4 + \gamma - \frac{\beta^2}{4} = 1 \Leftrightarrow 2\beta + \gamma = -3 \quad (2).$$

Από τις σχέσεις (1) και (2) προκύπτει $\beta = -4$ και $\gamma = 5$.

Β3. Έστω $|\nu| \geq 4$. Έχουμε $\nu^3 + \alpha_2\nu^2 + \alpha_1\nu + \alpha_0 = 0 \Leftrightarrow \nu^3 = -\alpha_2\nu^2 - \alpha_1\nu - \alpha_0$.
Άρα $|\nu|^3 = \left|-\alpha_2\nu^2 - \alpha_1\nu - \alpha_0\right| = \left|\alpha_2\nu^2 + \alpha_1\nu + \alpha_0\right|$.
Λόγω της τριγωνικής ανισότητας είναι $|\nu|^3 = \left|\alpha_2\nu^2 + \alpha_2\nu + \alpha_0\right| \leq \left|\alpha_2\nu^2\right| + \left|\alpha_1\nu\right| + \left|\alpha_0\right| =$
$= |\alpha_2| \cdot \left|\nu^2\right| + |\alpha_1| \cdot |\nu| + |\alpha_0|$.

ΜΕΘΟΔΙΚΟ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ

Από B_1 είναι $|\alpha_0| \le 3,\ |\alpha_1| \le 3,\ |\alpha_2| \le 3$, άρα

$$\left|\alpha_2 \nu^2 + \alpha_1 \nu + \alpha_0\right| \le 3|\nu|^2 + 3|\nu| + 3 = 3\left(|\nu|^2 + |\nu| + 1\right).$$

Η τελευταία γράφεται $|\nu|^3 \le 3\dfrac{|\nu|^3 - 1}{|\nu| - 1}$ (είναι $|\nu| - 1 > 0$ αφού $|\nu| \ge 4$) $\Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow |\nu|^3\left(|\nu| - 1\right) \le 3\left(|\nu|^3 - 1\right) \Leftrightarrow |\nu|^4 \le 4|\nu|^3 - 3.$$

Όμως $4 \cdot |\nu|^3 - 3 \le 4 \cdot |\nu|^3$ άρα $|\nu|^4 \le 4 \cdot |\nu|^3 \Leftrightarrow |\nu| < 4$ που είναι άτοπο.

Άρα $|\nu| < 4$.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Για $x \in \mathbb{R}$ η δοσμένη σχέση γράφεται:

$$\left(f(x) + x\right)\left(f(x) + x\right)' = \left(\frac{x^2}{2}\right)' \Leftrightarrow \left[\frac{\left(f(x) + x\right)^2}{2}\right]' = \left(\frac{x^2}{2}\right)' \Leftrightarrow \frac{\left(f(x) + x\right)^2}{2} = \frac{x^2}{2} + c.$$

Για $x = 0$: $\dfrac{1}{2} = c$.

Έτσι $\dfrac{\left(f(x) + x\right)^2}{2} = \dfrac{x^2}{2} + \dfrac{1}{2} \Leftrightarrow \left(f(x) + x\right)^2 = x^2 + 1.$

Θέτουμε $g(x) = f(x) + x, \quad x \in \mathbb{R}$. Είναι $g(x) \ne 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, $g(x)$ συνεχής στο $\mathbb{R}$ άρα διατηρεί σταθερό πρόσημο. Επειδή $g(0) = f(0) > 0$ θα είναι $g(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, δηλαδή $f(x) + x > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Άρα $f(x) + x = \sqrt{x^2 + 1} \Leftrightarrow f(x) = \sqrt{x^2 + 1} - x, \quad x \in \mathbb{R}.$

Γ2. Είναι $f\left(g(x)\right) = \sqrt{g^2(x) + 1} - g(x) = 1.$

Άρα $\sqrt{g^2(x) + 1} - g(x) = 1 \Leftrightarrow \sqrt{g^2(x) + 1} = g(x) + 1 \quad (1).$

Πρέπει $g(x) + 1 > 0 \Leftrightarrow x^3 + \dfrac{3x^2}{2} > 0 \Leftrightarrow x^2\left(x + \dfrac{3}{2}\right) > 0 \Leftrightarrow x \in \left(-\dfrac{3}{2}, 0\right) \cup (0, +\infty).$

Τότε από την (1) προκύπτει:

$$g^2(x) + 1 = g^2(x) + 1 + 2g(x) \Leftrightarrow g(x) = 0 \Leftrightarrow x^3 + \frac{3x^2}{2} - 1 = 0 \Leftrightarrow 2x^3 + 3x^2 - 2 = 0.$$

Θεωρούμε τη συνάρτηση $\varphi(x) = 2x^3 + 3x^2 - 2, \quad x \in \mathbb{R}.$

Είναι $\varphi'(x) = 6x^2 + 6x = 6x(x + 1).$

Άρα έχουμε τον επόμενο πίνακα μεταβολής:

ΜΕΘΟΔΙΚΟ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ

x	-3/2		-1		0		+∞
φ΄(x)		+	0	-	0	+	
φ(x)		↗		↘		↗	

Προκύπτει τοπικό μέγιστο $\varphi\,(-1) = -1$ και τοπικό ελάχιστο $\varphi\,(0) = -2$. Επίσης προκύπτει ότι το σύνολο τιμών της φ για $x \in [0, +\infty)$ είναι το $[-2, +\infty)$, ενώ για $x < 0$ είναι $\varphi(x) < 0$.

Έτσι προκύπτει ότι υπάρχει μία τουλάχιστον ρίζα για την φ στο $(0, +\infty)$ και επειδή η φ είναι γνησίως αύξουσα σε αυτό, προκύπτει ότι η ρίζα είναι μοναδική.

Γ3. Θέτουμε $K(x) = \int_{x-\pi/4}^{0} f(t)dt - f\left(x - \frac{\pi}{4}\right) \cdot \text{εφ}x,\ x \in \left[0, \frac{\pi}{4}\right]$.

Η K είναι συνεχής στο $\left[0, \frac{\pi}{4}\right]$, ενώ επειδή $f(t) = \sqrt{t^2+1} - t > 0$ για κάθε $t \in \mathbb{R}$

θα είναι $\int_{-\pi/4}^{0} f(t)dt > 0$, δηλαδή $K(0) > 0$.

Επίσης είναι $K\left(\frac{\pi}{4}\right) = -f(0) \cdot \text{εφ}\frac{\pi}{4} = -1 < 0$.

Έτσι όμως από το θεώρημα Bolzano προκύπτει ότι υπάρχει τουλάχιστον ένα

$x_0 \in \left(0, \frac{\pi}{4}\right)$ τέτοιο ώστε $K(x_0) = 0$ ή $\int_{x_0-\pi/4}^{0} f(t)dt = f\left(x_0 - \frac{\pi}{4}\right)\text{εφ}x_0$.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

$$\lim_{h\to 0}\frac{f(1+5h)-f(1)-f(1-h)+f(1)}{h} = \lim_{h\to 0}\left[5\cdot\frac{f(1+5h)-f(1)}{5h} - \frac{f(1-h)-f(1)}{h}\right] =$$

$= 5f\,'(1) + f\,'(1) = 6f\,'(1)$.

διότι

- $$\lim_{h\to 0}\frac{f(1+5h)-f(1)}{h} = \lim_{h\to 0}\frac{f(1+5h)-f(1)}{5h}\cdot 5 \underset{\substack{h\to 0\\ u\to 0}}{\overset{5h=u}{=}} 5\lim_{u\to 0}\frac{f(1+u)-f(1)}{u} = 5f'(1).$$
- $$\lim_{h\to 0}\frac{f(1-h)-f(1)}{h} = -\lim_{h\to 0}\frac{f(1-h)-f(1)}{-h} \underset{\substack{h\to 0\\ u\to 0}}{\overset{-h=t}{=}} -\lim_{t\to 0}\frac{f(1+t)-f(1)}{t} = f'(1).$$

Άρα αφού

$$\lim_{h\to 0}\frac{f(1+5h)-f(1-h)}{h} = 0 \Leftrightarrow 6f'(1) = 0 \Leftrightarrow f'(1) = 0.$$

Για $0 < x < 1 \overset{f'\uparrow}{\Rightarrow} f'(x) < f'(1) \Rightarrow f'(x) < 0$.

Για $x > 1 \overset{f'\uparrow}{\Rightarrow} f'(x) > f'(1) \Rightarrow f'(x) > 0$.

Άρα η f είναι $\downarrow$ στο $(0,1]$ και $\uparrow$ στο $[1,+\infty)$ με $f'(1) = 0$ άρα παρουσιάζει ελάχιστο στο $x = 1$.

ΜΕΘΟΔΙΚΟ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ

Δ2. Είναι $g'(x)=\dfrac{f(x)-1}{x-1}, \quad x\in(0,+\infty)$.

Λόγω του Δ_1,. αφού στο $x_0 = 1$ η f παρουσιάζει ελάχιστο, είναι $f(x)\geq f(1)=1$ για κάθε $x \in (0, +\infty)$.

Η ισότητα ισχύει μόνο για $x = 1$, άρα $f(x) > 1$ για $x \in (0, 1) \cup (1, +\infty)$.

Έτσι $f(x) - 1 > 0$ για $x \in (1, +\infty)$ και $x - 1 > 0$, άρα $g'(x) > 0$ για κάθε $x \in (1, +\infty)$.

Άρα g γνησίως αύξουσα στο $(1, +\infty)$.

Θεωρούμε τώρα την συνάρτηση $\varphi(x)=\int_x^{x+1} g(u)du,\ x\in\mathbb{R}$.

Είναι $\varphi'(x) = g(x+1) - g(x)$.

Όμως $x < x + 1$ και επειδή g γνησίως αύξουσα θα είναι $g(x) < g(x + 1)$,

άρα $\varphi'(x) > 0$, άρα φ γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$.

Η δοσμένη ανίσωση γράφεται: $\varphi(8x^2+5)>\varphi(2x^4+5)\overset{\varphi\uparrow}{\Leftrightarrow}8x^2+5>2x^4+5\Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow x^4 < 4x^2 \Leftrightarrow x^2(x^2 - 4) < 0 \Leftrightarrow x \in (-2, 0) \cup (0, 2)$.

Δ3. Είναι $g''(x=\dfrac{(f(x)-1)'(x-1)-(f(x)-1)(x-1)'}{(x-1)^2}=\dfrac{f'(x)(x-1)-(f(x)-1)}{(x-1)^2}$.

Για την f στο $[1, x]$ ισχύει το Θ.Μ.Τ. άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον

$\xi\in(1,x):\ \dfrac{f(x)-f(1)}{x-1}=f'(\xi)\Rightarrow\dfrac{f(x)-1}{x-1}=f'(\xi)\Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow f(x) - 1 = (x - 1)f'(\xi)$.

Άρα $g''(x)=\dfrac{f'(x)(x-1)-(x-1)f'(\xi)}{(x-1)^2}=\dfrac{f'(x)-f'(\xi)}{x-1}$.

Είναι $\xi<x\overset{f'\uparrow}{\Rightarrow}f'(\xi)<f'(x)\Rightarrow f'(x)-f'(\xi)>0$.

Επίσης για $x > 1 \Rightarrow x -1 > 0$.

Έτσι $g''(x) > 0$ για κάθε $x > 1$ άρα g κυρτή στο $(1, +\infty)$.

Η δοσμένη εξίσωση γράφεται

$(a-1)g(x)=(f(a)-1)(x-a)\overset{a>1}{\Longleftrightarrow}g(x)=\dfrac{f(a)-1}{a-1}(x-a)\Leftrightarrow g(x)=g'(a)(x-a)$.

Η εξίσωση της εφαπτομένης για την g στο $x = \alpha$ είναι

$y-g(a)=g'(a)(x-a)\overset{g(a)=0}{\Longleftrightarrow}y=g'(a)(x-a)$.

Αφού g κυρτή η γραφική της παράσταση βρίσκεται πάνω από την εφαπτομένη με εξαίρεση το σημείο επαφής.

Δηλαδή $g(x)\geq y\Rightarrow g(x)\geq g'(a)(x-a)$ και η ισότητα ισχύει μόνο για $x = \alpha$.

Άρα η εξίσωση $g(x)=g'(a)(x-a)$ έχει μοναδική λύση $x = \alpha$.

ΜΕΘΟΔΙΚΟ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ